

Õiguskantsler

Teie 09.04.2018 nr

Meie 10.05.2018 nr 6-1/180511/1802204

Juhiloa taotlemine

Austatud []

Pöördusite õiguskantsleri poole murega, et Teid on karistatud sõiduki juhiloata juhtimise eest ja seetõttu ei saa Te juhiluba enne, kui trahvi täielikust tasumisest on möödunud aasta.

Liiklusseadusega mootorsõiduki juhtimisõigusele seatud piirang on Põhiseadusega kooskõlas. Õiguskantsler avaldas selle kohta oma [seisukoha](#) 2015. aastal sama küsimust käsitledes.

Kahju on sellest, et Teil oli seaduse sisust vale arusaam. Muidu oleksite ehk korraldanud trahvi tasumise teisiti. [Liiklusseaduse](#) (LS) § 106 lg 1 p 3 alusel antakse mootorsõiduki juhtimisõigus ning väljastatakse esmane juhiluba isikule, kellel ei ole karistatust trahvi eest, mis tehti mootorsõiduki juhtimisõigusega juhtimise eest. [Karistusregistri seaduse](#) järgi kustub väärtteokaristus ühe aasta jooksul pärast väärtteotrahvi tasumist (§ 24 lg 1 p 1). Väärtteotrahv loetakse tasutuks, kui see on täielikult makstud.

Nende normide mõju võib olla inimesele raske, iseäranis niisugustel juhtudel, nagu enda näitel kirjeldasite. Samas on sõiduki juhtimisõigusega juhtimine selline rikkumine, millel võivad olla teiste liiklejate elule ja tervisele väga rängad tagajärjed. Nii range ja koormav piirang kehtib ainult nende konkreetsete raskemate rikkumiste kohta, mis on nimetatud LS §-s 106 ja mille eest on isikut karistatud. Nimelt ei järgne karistus automaatselt rikkumisele, vaid politsei otsustab pärast iga juhtumi asjaolude kaalumist, kas karistamine on õigustatud ja vajalik. Politsei võib piirduda ka ainult hoiatamisega. Karistuse suurus ja mõju tuleneb seega toime pandud teost, mitte normist. Kui karistus ja selle mõju on inimesele liiga ränk, saab politsei tehtud trahviotsuse vaidlustada. Kohus võib arvestada karistatud isiku elulisi vajadusi ja raskusi. Praeguseks on Teile mõistetud trahvi vaidlustamise tähtaeg möödunud ([väärtteomenetluse seadustiku](#) § 114).

Täna pöördumise eest.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Helen Kranich 693 8446; Helen.Kranich@oiguskantsler.ee